

آیین نامه مقطع دکتری

جلسه ۲۷۴ مورخ ۱۳۷۲/۱۲/۱۸ شورای عالی برنامه ریزی

کلیات

ماده ۱- تعریف: دوره دکترای PhD بالاترین مقطع تحصیلی آموزش عالی است که به اعطای مدرک می انجامد و مجموعه ای هماهنگ از فعالیتهای پژوهشی و آموزشی است.

تبصره: در این آیین نامه، به منظور اختصار، به تمام دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی، پژوهشگاه ها و مراکز تحقیقاتی مجاز که در زمینه تحصیلات تکمیلی فعالیت دارند (موسسه) گفته می شود. دانشکده، پژوهشکده یا گروه آموزشی تحت پوشش موسسه قرارداشته و عناوین خود را در این آیین نامه حفظ می کند.

ماده ۲- هدف: هدف از ایجاد دوره دکترای PhD تربیت افرادی است که با احاطه یافتن به آثار علمی در یک زمینه خاص و آشنا شدن با روشهای پیشرفته تحقیق و دستیابی به جدیدترین مبانی آموزش و پژوهش، بتواند با نوآوری، در زمینه های علمی و تحقیقی، در رفع نیازهای کشور و گسترش مرزهای دانش، در رشته تخصصی خود، موثر بوده و به تازه هائی در جهان دانش دست یابند.

ماده ۳- محور اصلی: محور اصلی فعالیتهای دوره دکترای PhD، پژوهش و کسب تبحر در یک رشته خاص علمی است و آموزش وسیله برطرف کردن کاستی های آموزشی دانشجویان این دوره است، تا راه را برای وصول به اهداف دوره هموار سازد.

ماده ۴- مراحل دوره: دوره دکترای PhD به دو مرحله آموزشی و پژوهشی تقسیم می شود. مرحله زاموشی از زمان پذیرفته شدن دانشجو در امتحان ورودی آغاز و به امتحان جامع ختم می شود. مرحله پژوهشی پس از مرحله آموزشی آغاز و با تدوین رساله و دفاع از آن پایان می پذیرد.

تبصره: دانشجویان دکترای PhD می توانند تحقیقات اولیه مرحله پژوهشی خود را در مرحله آموزشی آغاز نمایند ولی ثبت نام رسمی آنها برای مرحله پژوهشی و تدوین رساله منوط به موفقیت در امتحان جامع است.

شرایط ورود

ماده ۵:

شرایط ورود به دوره دکترای PhD عبارتست از: داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی داشتن دانشنامه کارشناسی ارشد (فوق لیسانس) یا دکترای حرفه ای یا بالاتر، متناسب با رشته تحصیلی مورد تقاضا، از یکی از دانشگاه های داخل و یا خارج کشور، که برحسب مورد به تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد.

تبصره: تشخیص اینکه دارنده کدام دانشنامه در کدام رشته می تواند تحصیل کند و همچنین تعیین شرایط تطبیق، با گروه برنامه ریزی ذیربط در شورای عالی برنامه ریزی است .

۳- موفقیت در امتحان یکی از زبانهای خارجی، به تعیین کمیته تحصیلات تکمیلی ذیربط

۴- قبولی در امتحانات اختصاصی ورود به دوره دکترای PhD

۵- داشتن معرفی نامه، مبنی بر صلاحیت تحصیل در دوره دکترای PhD حداقل از ۲ تن از استادان قبلی داوطلب

تبصره: در ورود به دوره دکترای PhD محدودیت سنی برای داوطلبان وجود ندارد.

مصوبه یازدهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۱۰ در خصوص آزمون ورودی مقطع دکترای PhD

براساس مصوبه یازدهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۱۰ شرط شرکت در آزمون مقطع دکترای PhD کسب نمرات ذیل در یکی از آزمونهای زبان انگلیسی می باشد.

MCHE حداقل نمره ۵۰

TOEFL حداقل نمره ۴۸۰

IELTS حداقل نمره ۵

MELAB حداقل نمره ۷۰

رای صادره در یازدهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۷۹/۱۰/۱۰ از آزمون ورودی مقطع دکترای PhD سال تحصیلی ۸۱-۸۰ به بعد لازم الاجرا است.

استاد راهنما

ماده ۶: استاد راهنما به تقاضای دانشجو و موافقت کتبی استاد و تصویب گروه آموزشی یا پژوهشی موسسه و با تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده یا پژوهشکده تعیین می گردد.

تبصره: استاد راهنما، باید حداقل تا پایان نیمسال اول سال تحصیلی دانشجو، تعیین شود تا زمانی که استاد راهنما انتخاب نشده است، مدیر گروه آموزشی یا پژوهشی موسسه، وظایف استاد راهنما را بر عهده می گیرد.

ماده ۷: استاد راهنما باید عضو هیئت علمی در یکی از موسسات آموزش عالی یا پژوهشی بوده و حداقل دارای مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی و سه سال سابقه تدریس یا تحقیق در دوره کارشناسی ارشد باشد.

ماده ۸: به پیشنهاد استاد راهنما و تایید کمیته یا شورای تحصیلات تکمیلی، گروه، دانشکده یا پژوهشکده، یک یا دوفرد از اعضای هیات علمی یا از صاحب نظران و محققان برجسته، به عنوان استاد مشاور تعیین می شود.

تبصره: استاد مشاور باید دارای مدرک دکتری یا حداقل مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی با سابقه سه سال تدریس یا تحقیق در دوره کارشناسی ارشد باشند.

برای صاحب نظران و محققانی که عضو هیات علمی نیستند داشتن مدرک دکتری الزامی است.

مرحله آموزشی

ماده ۹: دانشجویی که برای دوره دکترای PhD ثبت نام می کند، بسته به میزان دروس مورد نیاز رشته، موظف است بین ۱۲ تا ۳۰ واحد درسی را با نظر استاد راهنما مطابق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی، در مدت مجاز دوره با موفقیت بگذراند.

تبصره: اگر دانشجویی، تعدادی از واحدهای درسی لازم را در دوره کارشناسی ارشد نگذرانده باشد، موظف است به تشخیص گروه آموزشی یا پژوهشی موسسه مربوط کمبود واحدهای درسی خود را در مرحله آموزشی جبران کند. حداکثر تعداد واحدهای جبرانی ۱۶ واحد و حداقل نمره آن بدون احتساب در میانگین کل دانشجو در هر درس ۱۲ از ۲۰ است به ازاء هر ۸ واحد جبرانی یک نیمسال تحصیلی به مدت مجاز مرحله آموزشی افزوده می شود.

ماده ۱۰: برنامه درسی مرحله آموزشی در هر رشته، توسط گروه برنامه ریز ذیربط در شورای عالی برنامه ریزی تهیه و تدوین می گردد و به تصویب شورای عالی برنامه ریزی می رسد. اجرای هر برنامه ای که به تصویب شورای عالی برنامه ریزی نرسیده باشد فاقد اعتبار است.

تبصره: تمام موسسات می توانند برنامه های پیشنهادی خود را جهت بررسی و تصویب به شورای عالی برنامه ریزی ارسال دارند.

ماده ۱۱: دانشجو در مرحله آموزشی موظف است در هر نیمسال تحصیلی بین ۶ تا ۱۰ واحد درسی از دروس مرحله آموزشی را انتخاب و ثبت نام کند، مگر آنکه کمتر از ۶ واحد درسی باقی داشته باشد.

ماده ۱۲: طول مدت مجاز مرحله آموزشی، ۲ تا ۵ نیمسال تحصیلی است. چنانچه دانشجو نتواند در این مدت، مرحله آموزشی را به پایان برساند، از ادامه تحصیل محروم می شود.

ماده ۱۳: حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ تا ۲۰ است. در صورتیکه نمره دانشجو در یک درس، کمتر از ۱۴ باشد باید انرا تکرار کند. در هر حال، میانگین کل دانشجو در دوره دکترای PhD نباید از ۱۵ کمتر باشد.

تبصره: چنانچه میانگین کل نمرات دانشجو در مدت مجاز تحصیل، در مرحله آموزشی به ۱۵ نرسد، از ادامه تحصیل محروم می شود

امتحان جامع

ماده ۱۴:

دانشجویی که دروس مرحله آموزشی را با موفقیت به اتمام رسانده باشد، باید در یک امتحان جامع که به صورت کتبی و شفاهی برگزار می شود شرکت کند.

این امتحان زیر نظر شورا یا کمیته تحصیلات تکمیلی دانشکده، پژوهشکده یا گروه ذیربط توسط هیاتی مرکب از ۵ نفر به شرح زیر برگزار می شود.

* استاد راهنما

* ۴ نفر از عضو هیات علمی دارای حداقل مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی با سه سال سابقه تدریس یا تحقیق در دوره کارشناسی ارشد به تعیین شورا یا کمیته تحصیلات تکمیلی دانشکده یا گروه .

ماده ۱۵:

میانگین کل نمرات امتحان جامع نباید از ۱۵ کمتر باشد . دانشجویانی که میانگین کل نمره امتحان جامع آنها از ۱۵ کمتر باشد، تنها یک بار دیگر می توانند در امتحان جامع شرکت کنند.

تبصره: موسسه ذیربط موظف است قبولی یا عدم قبولی دانشجو را در امتحان جامع، کتباً به وی ابلاغ نماید

مرحله پژوهشی و تدوین رساله

ماده ۱۶: ثبت نام دانشجو در مرحله پژوهشی و تدوین رساله، پس از اعلام قبولی وی در امتحان جامع، صورت می گیرد.

ماده ۱۷: دانشجو باید حداکثر تا یک نیمسال تحصیلی پس از قبولی در امتحان جامع، موضوع رساله خود را با موافقت استاد راهنما تعیین و پس از تصویب شورا یا کمیته تحصیلات تکمیلی دانشکده، پژوهشکده یا گروه مرحله پژوهش را آغاز نماید.

تبصره: موسسه موظف است پذیرش و ثبت موضوع رساله دانشجو را کتباً به وی ابلاغ نماید.

ماده ۱۸: تعداد واحدهای رساله در مرحله پژوهشی، بسته به تعداد واحدهای گذرانده شده در مرحله آموزشی، حداقل ۱۶ و حداکثر ۳۰ واحد است.

در هر حال نباید مجموع واحدهای آموزشی و پژوهشی دانشجو در دوره دکترای PhD از ۴۲ واحد کمتر و از ۵۰ واحد بیشتر باشد.

ماده ۱۹: تمام فعالیتهای علمی و تحقیقی دانشجو در مراحل تهیه و تدوین رساله باید با هدایت و نظارت استاد راهنما صورت گیرد و دانشجو موظف است در هر زمانی که استاد راهنما تعیین می کند، نتیجه تحقیقات خود را به وی گزارش نماید.

ماده ۲۰: دفاع از رساله پس از تدوین آن توسط دانشجو و تأیید کیفیت علمی و صحت مطالب آن از طرف استاد راهنما و اظهار نظر کتبی حداقل یک نفر دیگر از هیات داوران، مبنی بر قابل دفاع بودن رساله، در حضور هیات داوران صورت می گیرد.

تبصره: تأییدیه استاد راهنما و استاتید مشاور باید در نخستین صفحات رساله درج شود.

ماده ۲۱: ترکیب هیات داوران

ترکیب هیات داوران به شرح زیر است:

۱- استاد راهنما به عنوان رئیس هیات داوران

۲- استاد مشاور

۴ نفر از عضو هیات علمی در رشته مربوط با درجه حداقل استادیاری یا استادیار پژوهشی با سه سال سابقه تدریس یا تحقیق در دوره کارشناسی ارشد به انتخاب شورا یا کمیته تحصیلات تکمیلی دانشکده یا پژوهشکده یا گروه ذیربط که باید حداقل یک نفر آنها دانشیار و دو نفر آنها از موسسات دیگر باشند.

۳- نماینده ای از شورای تحصیلات تکمیلی موسسه به عنوان ناظر و بدون حق رای

ماده ۲۲: جلسه دفاعیه با ریاست استاد راهنما و حضور حداقل سه تن دیگر از اعضای هیات داوران، رسمیت می یابد. دانشجو موظف است در این جلسه گزارشی از کار تحقیقاتی و رساله خود را ارائه نموده و از آن دفاع نماید.

ماده ۲۳: هیات داوران، در پایان جلسه دفاعیه پس از شور و بررسی درخصوص اصالت و صحت رساله، امتیاز آنرا به شرح زیر مشخص می نمایند:

الف: قبول

ب: مردود

۱- با درجه عالی ۲۰-۱۹

۲- با درجه بسیار خوب ۹۹-۱۸/۱۸

۳- با درجه خوب ۹۹-۱۷/۵-۱۶

۴- با درجه قابل قبول ۴۹-۱۶-۱۵

ملاک تصمیم گیری درخصوص رد یا قبول رساله، رای موافق حداقل چهارتن از اعضای هیات داوران است و برای درجه بندی مراتب قبولی، رای موافق حداقل سه تن از اعضا ضروری است.

تبصره ۱: در صورتیکه تعداد آراء موافق و مخالف برای تصمیم گیری برابر باشد رای رئیس هیات نافذ است.

تبصره ۲: چنانچه هیات داوران رساله را از جهاتی، ناقص تشخیص دهد موارد نقص را در رای خود ذکر نموده و از دانشجو می خواهد در مدتی که از حداکثر مجاز دوران تحصیل وی تجاوز نکند، رساله خود را کامل و مجدداً از آن دفاع نماید

سایر مقررات

ماده ۲۴: حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره دکترای (PhD) ۵/۴ سال است. چنانچه دانشجو در این مدت نتواند رساله خود را تکمیل و از آن دفاع نماید، از ادامه تحصیل در آن رشته محروم می شود.

تبصره: شورای تحصیلات تکمیلی موسسه می تواند در موارد استثنایی به پیشنهاد استاد راهنما و تایید گروه آموزشی حداکثر تا سه نیمسال تحصیلی به مدت مجاز تحصیل دانشجو اضافه نماید.

ماده ۲۵: دانشجوی دوره دکترای PhD باید به طور تمام وقت به تحصیل بپردازد تا بتواند از مزایای دانشجویی دوره دکتری برخوردار شود. آیین نامه های اجرایی لازم در این زمینه توسط مراجع ذیربط تهیه و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۲۶: عدم ثبت یا ثبت رساله در زمان مقرر، به منزله انصراف دانشجو از تحصیل تلقیمی شود. در موارد استثنایی که دانشجو عذر موجه داشته باشد با موافقت گروه و تایید شورای تحصیلات تکمیلی موسسه و با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل می تواند حداکثر تا دو نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

ماده ۲۷: به دانشجویانی که معدل کل امتحان جامع آنها ۱۵ و بالاتر باشد اعم از آنکه برای مرحله تدوین رساله ثبت نام کنند یا از ادامه تحصیل منصرف شوند، بنابه درخواست آنان تاییدیه ای مبنی بر گذراندن مرحله آموزشی دوره دکترای PhD از سوی موسسه ذیربط داده می شود.

ماده ۲۸: نحوه پذیرش و ادامه تحصیل دانشجویان ایرانی متقاضی انتقال از دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی یا پژوهشی خارج از کشور به دوره های دکترای PhD در موسسات داخل، مطابق آیین نامه ای است که به تصویب شورای عالی برنامه ریزی رسیده و به واحدهای مجری ابلاغ شده است.

ماده ۲۹: این آیین نامه در ۷ فصل و ۲۹ ماده و ۱۵ تبصره در جلسه ۲۷۴ مورخ ۱۳۷۲/۱۲/۱۸ شورای عالی برنامه ریزی به تصویب نهایی رسیده و از اول سال تحصیلی ۷۳-۷۴ لازم الاجرا است و از تاریخ اجرا، کلیه بخشنامه ها و آیین نامه های آموزشی و پژوهشی مغایر با آن برای دانشجویان مشمول این آیین نامه لغو می گردد